

Rozsudek Městského soudu v Bratislavě ze dne 12.04.1989, sp. zn. 12 Co 53/89, ECLI:CZ:MSBL:1989:12.CO.53.1989.1

Číslo: 37/1990

Právní věta: Za zmenu pomerov odôvodňujúcu zánik povinnosti platiť náhradu za stratu na zárobku pri uznaní invalidity poškodeného, ktorá vznikla v dôsledku pracovného úrazu, nemožno považovať samu o sebe skutočnosť, že poškodený začal študovať na vysokej škole.

Soud: Městský soud v Bratislavě

Datum rozhodnutí: 12.04.1989

Spisová značka: 12 Co 53/89

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Pracovní úraz, Změna poměrů, Ztráta na výdělku

Předpisy: 65/1965 Sb. § 202

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 37

Za zmenu pomerov odôvodňujúcu zánik povinnosti platiť náhradu za stratu na zárobku pri uznaní invalidity poškodeného, ktorá vznikla v dôsledku pracovného úrazu, nemožno považovať samu o sebe skutočnosť, že poškodený začal študovať na vysokej škole.

(Rozsudok Mestského súdu v Bratislave z 12. 4. 1988, [12 Co 53/89](#))

Obvodný súd Bratislava 1 zaviazal žalovanú vojenskú správu zaplatiť žalobcovi sumu 12 270,- Kčs do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a ďalej platiť mu stratu na zárobku od 1. 11. 1988 1227,- Kčs mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci. Súčasne žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa vychádzal z vyjadrenia príslušnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia, podľa ktorého je žalobca naďalej plne invalidný; vysokoškolské štúdium, ktoré začal v roku 1987, bolo u neho indikované ako súčasť liečebnej terapie, aby sa napomohlo odklonu od traumatizujúcej udalosti s trvalými následkami. Dospel k záveru, že u žalobcu nedošlo v jeho zdravotnom stave k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zastavenie vyplácania mesačnej renty. Uviedlo, že takouto zmenou pomerov by bola len zmena spôsobilosti žalobcu v súvislosti so zmenou jeho

zdravotného stavu, čo nenastalo. Poukázal i na základné články III. a X. Zákonníka práce 1) v tom smere, že je aj v záujme žalovaného podporiť vysokoškolské štúdium žalobcu. Žalobcovi priznal preto ročnú rentu od 1. 10. 1987 do vynesenia rozsudku a od 1. 11. 1988 naďalej v sume 1227,- Kčs mesačne. Výrok o trovách odôvodnil tým, že účastníkom trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná vojenská správa, žiadala ho zmeniť a žalobu zamietnúť s odôvodnením, že rozhodnutie nie je správne ani čo do základu ani čo do výšky. Uviedla, že tým, že žalobca sa stal študentom riadneho denného štúdia na vysokej škole, nevznikla mu už strata na zárobku, lebo ako študent nemal nárok na mzdu. Vytýkala súdnemu rozhodnutiu, že za obdobie od 7. 7. 1988 do 6. 10. 1988 neprihliadol na mimosúdne plnenie zo strany žalovanej vojenskej správy. Za nesprávne považovala i priznanie renty od 1. 11. 1988 do budúca z toho dôvodu, že tento nárok je mimosúdne uspokojovaný a navyše zrejme bol priznaný nad rámec návrhu.

Žalobca v odvolaní navrhol upraviť rozsudok súdu prvého stupňa vo výške priznanej ročnej náhrady za stratu na zárobku; inak považoval rozsudok za vecne správny. Uviedol, že štúdium vykonáva iba s vypätím všetkých síl a neúmerne vysokou námahou a v súčasnosti má štúdium prerušené.

Mestský súd v Bratislave zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovanej vojenskej správe uložil zaplatiť žalobcovi 11 401,- Kčs a že vo zvyšku sa žaloba zamietla. Náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov konania nepriznal.

Z odôvodnenia:

Ak sa podstatne menia pomery poškodeného, ktoré boli rozhodujúce pre určenie výšky náhrady škody, môže sa poškodený i organizácia domáhať zmeny v úprave svojich práv, prípadne povinností (§ 202 ods. 1 Zák. práce).

Náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti (§ 195 Zák. práce) alebo pri uznaní plnej (čiastočnej) invalidity sa poskytne pracovníkovi v takej výške, aby spolu s jeho zárobkom po pracovnom úraze alebo po zistení choroby z povolania s pripočítaním prípadného invalidného alebo čiastočného invalidného dôchodku, poskytovaného z toho istého dôvodu, sa rovnala jeho priemernému zárobku pred vznikom škody. Na zvýšenie invalidného dôchodku pre bezvládnosť ani na jeho zníženie podľa predpisov o sociálnom zabezpečení sa

Žalobca uplatnil po upresnení v priebehu konania nárok na náhradu za stratu na zárobku za obdobie od 1. 10. 1987 do 30. 10. 1988 a od 1. 11. 1988j naďalej mesačne v sume 1227,- Kčs na tom skutkovom základe, že hoci je naďalej uznaný za plne invalidného v dôsledku následkov na zdraví, vzniknutých pri úraze zo 6. 8. 1984, utrpenom pri plnení úloh vojenskej základnej služby, ktorý žalovaný uznal ako pracovný a v súvislosti s ktorým mu mimosúdne plnil všetky nároky na náhradu škody (vrátane nároku podľa § 195 ods. 1 Zák. práce), žalovaný mu od 1. 10. 1987 prestal vyplácať túto náhradu za stratu na zárobku s odôvodnením, že na ňu od uvedenej doby nemá nárok, pretože sa stal študentom riadneho štúdia na vysokej

Uvedený skutkový stav, na ktorý poukazoval žalobca pri uplatnení nároku na náhradu za stratu na zárobku podľa ustanovenia § 195 ods. 1 Zák. práce i za obdobie riadneho štúdia na vysokej škole, bol výsledkami dokazovania pred súdom prvého stupňa preukázaný.

Žalovaná vojenská správa uznala svoju plnú zodpovednosť za pracovný úraz žalobcu, utrpený pri plnení úloh vojenskej základnej služby dňa 6. 8. 1984j, a všetky nároky na náhradu škody, z tohto dôvodu žalobcovi vzniknuté, mimosúdne plne uspokojila a až do 30. 9. 1987 žalobcovi pravidelne mimosúdne uspokojovala i stratu na zárobku pri uznaní plnej invalidity vo výške 1227,- Kčs mesačne ako rozdiel medzi priemerným zárobkom pred vznikom škody, spôsobenej uvedeným pracovným

úrazom (2974,- Kčs), a invalidným dôchodkom poskytovaným z toho istého dôvodu (1747,- Kčs).

Jediným dôvodom zastavenia vyplácania tejto náhrady žalobcovi bola uvedená skutočnosť začatia riadneho štúdia na vysokej škole. Bolo preto potrebné posúdiť, či táto skutočnosť predstavuje v zmysle citovaného ustanovenia § 202 ods. 1 Zák. práce takú podstatnú zmenu pomerov poškodeného, ktorá bola rozhodujúca pre určenie výšky náhrady škody.

Treba súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa, že k takejto zmene pomerov v tomto prípade nedošlo. Na plnej invalidite žalobcu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s poškodením jeho zdravia pracovným úrazom, sa ani po prijatí na vysokoškolské štúdium nič nezmenilo. Žalobca naďalej nemá povinnosť pracovať; jeho štúdium na tom nič nemení. Nie je ani dôsledkom zlepšenia jeho zdravotného stavu. Naopak, niet žiadnych pochybností o tom, že žalobca na to, aby mohol vysokoškolské štúdium absolvovať, musí vzhľadom na svoj zdravotný stav, vyvolaný pracovným úrazom, vynakladať mimoriadne úsilie. Len so zvýšenou námahou pri štúdiu prekonáva zdravotné ťažkosti spojené s poškodením zdravia pracovným úrazom (najmä zníženú schopnosť dlhšie sa fyzicky a psychicky na štúdium koncentrovať, pocity trpnutia až bolesti v ruke pri písomnej príprave). Preto jeho ochota prekonávať tieto zvláštne zdravotné ťažkosti a absolvovaním štúdia využiť možnosť zmiernenia niektorých nepriaznivých dôsledkov trvalého poškodenia zdravia pracovným úrazom, môže ísť výhradne na prospech žalobcu. Na prospech toho, kto je zodpovedný za škodu z pracovného úrazu, môže ísť len to, ak štúdiom žalobca vytvorí predpoklady pre prípadné primerané zamestnanie a tým aj zníženie či úplné vylúčenie straty na zárobku.

Žalobca počas štúdia okrem invalidného dôchodku nepoberá žiadny príjem. Naďalej u neho dochádza bez jeho zavinenia k rozdielu medzi priemerným zárobkom pred vznikom škody, spôsobenej pracovným úrazom, a priznaným invalidným dôchodkom. Ďalej mu teda vzniká škoda v príčinnej súvislosti s pracovným úrazom, za ktorý zodpovedá žalovaná vojenská správa.

Z uvedeného vyplýva, že začatie štúdia na vysokej škole nijako nemení pomery žalobcu, ktoré boli rozhodujúce pre určenie výšky náhrady za stratu na zárobku podľa ustanovení § 193 ods. 1 písm. a) a § 195 ods. 1 Zák. práce. Preto táto skutočnosť neodôvodňuje v zmysle ustanovenia § 202 ods. 1 Zák. práce zmenu v úprave povinností žalovaného ďalej poskytovať žalobcovi náhradu za stratu na zárobku vo výške rozdielu vznikajúceho medzi príslušným priemerným zárobkom a invalidným dôchodkom.

Súd prvého stupňa teda správne posúdil základ nároku žalobcu, nesprávne však zistil jeho výšku. Nebolo sporné, že žalobcovi podľa ustanovenia § 195 ods. 1 Zák. práce patrí náhrada za stratu na zárobku vo výške 1227,- Kčs mesačne. Nebolo sporné ani to, že žalovaný ju v tejto výške žalobcovi nevyplatil iba za obdobie od 1. 10. 1987 do 6. 7. 1988, keď v období od 7. 7. 1988, odkedy má žalobca štúdium prerušené, ju opäť žalobcovi riadne poskytuje. Za obdobie od 1. 10. 1987 do 31. 12. 1987 činí táto náhrada sumu 3681,- Kčs (3 mesiace po 1227,- Kčs). Za obdobie od 7. 7. 1988 do 6. 10. 1988 žalovaný poukázal žalobcovi sumu 3681,- Kčs a za obdobie od 7. 10. 1988 do 31. 12. 1988 sumu 3323,- Kčs. Spolu takto za rok 1988 poukázal žalobcovi sumu 7004,- Kčs. Za tento rok však žalobcovi patrila táto náhrada vo výške 14 724,- Kčs (12 mesiacov po 1227,- Kčs). Potom rozdiel pripadajúci na obdobie od 1. 1. 1988 do 6. 7. 1988 činí sumu 7720,- Kčs (14 724,- - 7004,-). Spolu potom splatná náhrada za stratu na zárobku za obdobie od 1. 10. 1987 do 26. 7. 1988 činí sumu 11 401,- Kčs.

Nakoľko súd prvého stupňa náhradu priznal v nesprávnej výške, bolo potrebné napadnutý rozsudok zmeniť. Súd nesprávne rozhodol aj pokiaľ túto náhradu žalobcovi priznal od 1. 11. 1988 do budúca. Neuvedomil si, že žalovaný túto náhradu od 7. 7. 1988 naďalej vo výške, na ktorú žalobcovi vznikol nárok, mimosúdne riadne poukazoval; preto nebola žaloba v tejto časti dôvodná. Z týchto dôvodov mal žalobu v tejto časti zamietnuť. Zmenu jeho rozsudku vykonal odvolací súd podľa ustanovenia §

220 ods. 2 O. s. p.

Poznámky pod čarou:

1) zákona č. 65/1965 Zb. (ktorého úplné znenie so zmenami a doplnkami bolo vyhlásené pod č. 52/1989 Zb.)